

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V odzivu je mesto.

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vsako leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnina, reklamacije in inserate prejema Upravištvu »vila Zonta 5.«

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »vila Terrante« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Volitve zunanjih občin koperskega okraja za deželni zbor.

(Dalje.)

Ne smemo pustiti neomenjene še ene okolščine iz zadnjega zasedanja deželnega zbora isterskega.

G. Laginja, deželni poslanec, izvoljen v voloskem okraju, bil je prvi, odkar obstoji deželni zbor istrski, koji je začel govoriti v zboru *Arataki*.

Precej, ko je omenil, da bo govoril v jeziku svojem in svojih volilcev, začel se je krik mej ljudmi, koji so bili v zboru, kakor poslušalci. Ko pa je začel v resnici govoriti in samo nekoliko besedi rekel, vsel je svoj klobuk najprej g. Amoroso, podpredsednik zbora, in šel iz dvorane. Za njim so to isto storili vsi poslanci Talijani ali Talijanaši, vsi razen poslanec slovenskih. Poslušalci so zdaj imeli še več korajšje, še bolj so začeli kričati: »fuora, fuora«.

Govoriti se ni moglo. Predsednik je spomenil poslušalce, naj bodo tihi, drugače jim iz dvorane ukaže. In ko opomena ni koristila, ko so poslušalci še dalje kričali: »fuora, fuora«, ukazal je predsednik sprazniti galerijo, in oni so morali oditi.

Predsednik je rekel Laginji, naj le govori hrvatski, ker ima pravico, govoriti v vsakem jeziku, koji se govori v deželi. Laginja, ker je bil imeniten predmet (verifikacija poslancev) na dnevnem redu, ker je hotel, da ga vsi dobro razumejo, in da vidi, ali je še pri Talijanih kaj pravice ljube, protestoval je proti postopanju večine deželnega zbora in rekel, da je za danes pripravljen govoriti talijanski. Na to so talijanski poslanci prišli v dvorano, a predno se je nadalje razpravljalo, pokaral je njih obnašanje gosp. predsednik in rekel, da se v zboru more govoriti v vseh deželnih jezikih.

Začela se je razprava o verifikaciji poslancev. Naše tri, kakor rečeno, so iz zbora izključili pri vseh dokazih od strani g. Laginje, da so bili postavno izvoljeni.

Kakor je eden naših izšel iz zbora, napadlo je ljudstvo (mej njimi tudi udje najbogatejših hiš, kakor tudi pisarji v kanceliji dr. Amorosa) na njega s kričanjem, žvižganjem, limoni, pomidori, in na ta način ga spremilo do njegovega stanovanja. To isto se je dogodilo tudi

onim slovenskim poslanca (zg. Laginji in Zamlju), koji so bili kakor takovi potrjeni. Oni so takovo muziko slišali še tri- ali štirikrat tega dne, in se prepričali, da njim ni obstanka v Poreču. V jutro drugega dne je bilo po zidovih poreških hiš čitati »morte« — smrt enemu ali drugemu slovenskemu poslancu. Oni so javili predsedniku zbora, da zapuščajo Poreč, dokler ne bo de njim zagotovljena svoboda v zboru in mestu poreškem. Predsednik jih je sicer župan poreški, naj ostanejo, ali tega niso mogli storiti. Ta župan je tudi poslanec, in izšel je iz dvorane, ko je Laginja začel hrvatski govoriti. On, kakor župan, bil bi moral skrbeti, da se poslanec nič žalega ne dogodi, a ni skrbel. Pomagal je ogenj zanetiti, ni ga gasil na dobo, in še le, ko je videl, da bi mogel odhod slovenskih poslancev škodovati Poreču, šel jih je prositi, naj ne odidejo.

Trije slovenski poslanci so bili tedaj izključeni, dva sta odšla, ker jima ni bila zagotovljena svoboda. Ostali so sami talijanski. Uvideli so, da je njihovo postopanje bilo grdo, da so slabo ravnali, ball so se, da se jim kaj ne dogodi, in so v par sejah naglo vse opravili, brez nikakvih ugovorov. Niti pri proračunu se ni nič razpravljalo, končal se je v eni uri račun in proračun za vsa Istro, mej tem, ko znamo, da se občinski račun in proračun v občinskih zastopih razpravlja po več dni. To in tak je bil deželni zbor!

Mej tem so naši poslanci napravili spomenico o teh in drugih dogodkih, in dva sta šla v Beč k ministru, naj zna saj nekoliko, kako se nam godi, ter naj, če hoče, prema temu postopa.

K temu naj pristavimo, da je gosp. Laginja imel pravico, govoriti hrvatski, kakor ima Slovenec pravico, govoriti slovenski in Talijan talijanski. In kako ne bi? V hrvatskem jeziku se v cerkvah istrskih krsti, izpoveduje, obhaja, poročuje, krščanski nauk uči, pridiga in tudi mašuje; hrvatski jezik sploh sliši se v cerkvah uže tisoč let, pa da bi se ne smelo v tem jeziku govoriti v dvorani dežele istrske? Nadalje je g. Laginja rojen in odgojen istrski Hrvat. Njega so izvolili volilci hrvatski in slovenski, Istra je po večini svojih prebivalcev hrvatska in slovenska. Nad dve tretjini je Hrvatov in Slovencev, a samo ena tretjina Talijanov. Poslanci deželnega zbora so zastopniki vsega ljudstva v Istri. Služivši

se enim ali drugim jezikom, nemajo gledati, da so v talijanskem mestu Poreču. Deželni zbor more biti sklican v vsako drugo mesto istersko. Sam predsednik deželnega zbora je pripoznal uže l. 1869, da imajo poslanci pravico govoriti v vsakem deželnem jeziku, to isto je ponovil sedaj. On je tudi pokaral talijanske poslance za to, ker so iz zbora izšli zavoljo hrvatskega govora. Državna postava pravi, da so vsi jeziki v vsakej deželi enakovredni. V zboru v Zagrebu govori se samo hrvatski. V zboru v Zadru v Dalmaciji govore skoraj vsi poslanci hrvatski. V zboru v Ljubljani na Kranjskem govori večina poslancev slovenski. V zboru v Gorici govori en del poslancev talijanski, drugi slovenski, in zato ne begajo poslanci drugi pred drugim.

Državni zbor napravil je še posebno postavu, da imajo sodniki soditi in opravljati svoja opravila v onem jeziku, kojega ljudstvo zna in hoče. Ministri hočejo, da se to izvede. Nj. veličanstvo cesar in kralj je potrdil te postavu o jezikih, ker so mu vsi enako mili. Te postavu so bile razglašene v vseh jezikih. Cesarja nagovarjajo ljudje tudi hrvatski in slovenski. On jih rad posluša, da, on jim v teh jezikih tudi odgovarja. In pri vsem tem, da ne bi se smelo hrvatski govoriti v zboru dežele, koja je po večini svojih prebivalcev hrvatska!

Se ve, da je to našim Talijanom neugodno. Njim, koji so Istro proglasili za talijansko zemljo, koji so jo uže dobro pripravili, da se »reši«. Ko bi se služili slovenski poslanci samo talijanskega jezika, potem bi to za Talijane bil nov dokaz, da je Istra talijanska.

Tega ne smejo dovoliti slovenski poslanci. Njihovega slovenskega govora ne more nobeden nikdar zabraniti. Njih slovenski govor bi ne smel biti neugoden nobenemu, koji želi, da se Istra ohrani našemu prevzvišenemu cesarju in njegovej slavnej rodovini.

Postopanje večine deželnega zbora isterskega in ljudstva v Poreču proti narodnim poslanca je nekaj nezasišanege v vsem našem cesarstvu, v vsej Evropi, na vsem svetu. Narodni poslanci v deželnem zboru niso tam v svojem imenu, ampak v imenu dvajset, trideset, štirideset in več tisoč ljudi. To, kar se njim stori, stori se vsem tem ljudem. In zato se v vseh deželah, po vseh cesarstvih, v vseh ustavnih državah čuvajo poslanci, in se

strogo pazi, da se jim kaj ne dogodi. Samo v Poreču se dogaja, da se za njimi kriči, žvižga, da se mečejo za njimi reči, in to ne enkrat, temuž ves dan. Samo iz Poreča morajo poslanci bežati, da se ubranijo napadov . . . Kam smo uže prišli!

Po vsem tem.

Talijani sami priznavajo, da je nas Slovencev in Hrvatov v Istri več, nego njih. Pa pravijo, da vendar imajo oni gospodovati, a mi hlapčevati, ker so oni izobraženi in civilizovani. Opirajo se na svojo talijansko kulturo.

A v čem obstaja ta njih kultura, ozioroma na Slovane?

Ali v tem, da so mnogi njih »uzurali« in da njim naši ljudje deset, dvajset, še celo tudi sto od sto in več morajo plačevati za posojeni denar?

Ali v tem, da so pridružili slovenske vasi talijanskim mestom, in da te vasi plačujejo kakor i mesta, pa da se ves denar troši na različne potrebe v mestih, mej tem ko slovenske vasi od tega nič nemajo, mej tem ko so vasi zadolžene, da ne znajo, kam se je denar potrošil in se še troši?

Ali v tem, da v čas volitev volilnih mož in poslancev, kakor tudi občinskih zastopov ljudi love z vinom, s cigarami, kruhom, z denarjem, goldinarjem, ali s polgoldinarjem?

Ali v tem, da jih na vse načine varajo?

Ali v tem, da izmišljajo vsekakove laži in psovke proti slovenskim kandidatom, ter jih ozloglasujejo pri volilcih in volilnih možih?

Ali v tem, da so hoteli se zvijačo pridobiti si enega slovenskega kandidata, in da so potem, ko ga niso pridobili, vsega slabega proti njemu rekli?

Ali v tem, da so njega in dva druga izključili iz zbora na temelju ničevnih ali izmišljenih, lažnih uzrokov?

Ali v tem, da so izšli iz zbora, ko je en poslanec začel hrvatski govoriti?

Ali v tem, da so naše poslance napadli s žvižganjem, limoni, pomidori; da so po zidovih napisali »morte« enemu ali drugemu našemu poslancu? V tem tedaj, da njim na smrt delajo in da njim smrt oktroirajo?

To so znamenja kulture istersko-talijanske nasproti Slovanom.

A to so znamenja, ne kulture prave, ampak pravega barbarizma.

Podlistek.

Popotna pisma.

(Spisala Antonija Kobler.)

VI.

(Konec.)

Prišel je septembra dan, zvečer me obišče grof Caprini, da idem z njim na veselico. Angelika je bila uže tam, kamor jo je spremil soprog, potem pa se vrnil po mene. Angelika je bila krasna, da krasnejše žene še nisem videl, bila je oblečena v belkasto modrej svilu, v laseh je bila pripeta kamelija, pravi simbol njenega življenja, vsaj tako so šepetali mej saboj kavalirji.

»Da, kakor je kamelija lepa brez duha, tako je tudi grofica Caprini lepa, a brez srca«, reče eden, drugi pa pristavi:

»Da, lepa je res, a tudi duhovita, le žal, da nima srca, ampak je samo mrzla lepota«.

»In vendar nas ogreva vse, ne da bi se sama unela«.

Tako in enako so govorili gospodje mej saboj, dokler ni godba k plesu zaigrala. In Angelika se je sukala mej veselimi in smejočimi gosti, kakor pero, komaj dotikaje se tlaka, glavico je imela upognjeno nazaj, v lepo dišečih laseh pa belo kamelijo, »lepo a brez duha«, tako tudi Angelika lepa, mlada, a brez sreče.

Ko godba k drugemu plesu zopet zaigra, približala se je meni, zdrčala sva po salonu, zdelo se mi je, da se ne dotikava

tlaka, ampak da naju nosi vihar, njo sem pritiskal na svoje prsi bolj in bolj, in tako bi plesala na večno, ako bi godba ne bila nehala igrati. Angeliko sem peljal na sedež mej tem pa se približala točaj s ploščo polno kupic mrzle limonade in ledu, Angelika vzame tiho pa brzo naj prvo leč, potem pa kupico mrzle limonade, katero spiže v hipu, da jaz nisem mogel braniti.

»Pusti«, reče mi tiho, »saj mi ne bo škodovalo, ako pa mi, toliko bolj; breme je preveliko, ne morem ga dalje nositi«.

»Angelika, kaj počenjaš? kaj govoriš?«

»Vse prav, ločiti se morava, pa ne za dolgo, tudi ti prideš k malu za mano«, reče tužno in nasloni se z svojo svojo leško težo na mojo roko, začelo jo je zebati, mrzla pljaka na razbeljena pljuča ni ostala brez nastopkov. Angelika se zgrudi nezavestna na tla.

Vso noč sem stal pod oknom njene sobe, zdravnik je bil vso noč pri njej, proti jutru se prikaže na pragu, in z ozbiljno skrbnim obrazom govori z grofom, ko se ta poslovi, stopim jaz k njemu:

»Ali je bolezen nevarna, gospod doktor, ali se obrne na bolje?« prašam naravnost.

»Bolezen k malu mine, odgovori mi zdravnik, kratko pa ozbiljno.

Nekak nepopisljivi strah me obide, slutim sem, kaj je hotel reči.

»Govorite, gospod doktor, razumljivejšje, prosim in rotim vas, sicer se Vam tudi jaz pred noge zgrudim.«

»Gospod doktor Igelj«, reče zdravnik mehko, ter me tožno pogleda, »kar sem Vam rekel, rekel sem tudi grofu, a Vi ho-

čete vedeti več, tedaj vedite, da se bolezen k malu z smrtjo konča. Grofica je bila zmaj slaba, danes pa je plesala mnogo in preveč, potem pa še vroča pila ledeno limonado. Kri je zavrela, v njej je počila žila, zanj ni več pomoči, jutri jej bo uže bolje«.

Kakor je zdravnik rekel, tako se je zgodilo; drugi dan so žalostno zapeli zvonovi po vseh zvonikih; v velikem salonu pa je ležala grofica Caprini na mrtvaškem odru, polno cvetja je obdajalo mrtvo truplo, pri nogah pa je ležal venec belih kamelij, kateri sem jaz tja položil, in nad glavo venec mirt kakor za ženitovanski venec.

Ljudje pa so hiteli v salon, da zadnji-krat vidijo grofico Caprini, katera je v cvetju mladosti ležala na odru, a ne bledelečna, kakor je bila v življenju, ampak nježna rudečica je oblivala njeni obraz, ostala je taka ves čas.

Mnogo ljudi višjega in nižjega stanu jo je spremilo k pogrebu, mrtvaški spreved je bil krasen, jokalo je vse, tudi Caprini je jokal glasno; le jaz nisem potočil solze, ker sem čutil, da tudi jaz k malu zanj pojdem.

Kaj hočem Vam še dalje pisati? kamor se obrnete v Gradcu, povsod Vam pripovedujejo o umrli Angeliki, eni pravijo, da je bila to lepa in vesela smrt, kakor metulja ko umre sredi cvetja; drugi pa pravijo, da je strašno umreti sredi luči v najlepši mladosti. Zopet drugi pa pripovedujejo, da grof Caprini nosi možko toliko zgubo za njega, in da se najbrže poišče k malu druge žene.

Jaz pa po pogrebu Angelike nisem več zapustil sobe, moči so me popolnoma zapustile; za mojo bolezen zdravniki nemajo imena, a jaz jo poznam, imenuje se: »počeno srce«.

Sprejmite moje srčne, iskrene pozdrave, ko ta list doboš, morebiti mene ne bo več, kajti mraz me spremlja, roka se mi trese, v srcu pa čutim uže smrt — —

Dodatek.

Blagorodna gospa Rozamunda Sokolova
Grafec 29. septembra 1883.

Na pisalniku mojega nepozabljivega pa nesrečnega prijatelja, dr. Živko Igija našli smo prazen zavitek, napisan z Vašim naslovom, pri pismu samem pa smo našli prijatelja gospoda Igija mrtvega, srčna kaplja mu je končala mlado življenje. Pismo, katerega še ni z svojim podpisom končal in pri pisanju umrl, in pa prazni zavitek svedoči, da je pismo namenjeno Vam. Menim, da pride v prave roke, ako ga pošljem Vam in da spolnim voljo pokojnega, ki Vas je večkrat v življenju imenoval. Poročam Vam, da smo ga dostojno pokopali, prav blizu groba grofice Caprini, kakor je želel sam, in si v ta namen kupil grob v življenju še sam. Tako tudi trupli ljubečih počivati skupaj, in kakor sta se našla tukaj, upajmo, da ste se tudi duši našli v raju. Prilagam Vam namenjeni podobi gospoda Igija in grofice Caprini po želji mojega prijatelja in se Vam priporočam udani

Franc Nekar, profesor.

To barbarično postopanje Talijanov nasproti Slovanom v Istri ima prenehati. Da preneha, je največ odvisno od vas samih, Slovinci in Hrvatit!

Mej vami so uže začeli mešati vaši protivniki.

Pravijo: kar diela ali zbor napravi, to je dobro napravljeno. — To ni res, ker nad zborom so oblastniji, je Nj. veličanstvo cesar, koji more razpustiti zbor, če zve, da zbor nepostavno postopa; in gotovo se je zbor tako hitro razšel, ker se je bal razpusta.

Pravijo: izključeni poslanci se ne bodo mogli več voliti — to je tudi neresnica, proti njim ni imel zbor nič, in da bi tudi bil imel, oni imajo v vsakem slučaju pravico, biti izvoljeni.

Glasov je, da zdaj ostane, kakor je, za šest let — to je laž, nove volitve, vsaj v koperskem okraju za oba poslance zunanjih občin in za enega v voloskem okraju bodo gotovo, predno se začne zborovanje bodočega leta, skoro gotovo bodoče spomladi.

Govori se mej ljudmi: če nečjejo naših poslancev, potem nečjejo nobenega poslanca — to je lahko tudi zvižgača protivnikov, da bi naši boljši ljudje ne prišli volit, a protivniki da bi dopeljali svoje in ti bi protivniške kandidate za poslance izvolili.

Govori se tudi: Kaj nam boče zbor, kaj poslanci, saj je boljše bilo, dokler ni bilo zborovanja — to mora biti tudi maslo protivnikov. S tem tudi bi hoteli odvrniti naše ljudi od volitev, da bi tako se svojimi kandidati laži prodri. Volilci enega okraja ne morejo uničiti zbora. Se le ko bi večina vseh isterskih poslancev ne hotela iti v zbor, še le potem bi zborovanje za kratak čas prenehalo. Se le ko bi večina volilcev v vsej Istri ne hotela voliti, potem bi za nekoliko časa zbor prenehal. Ali večina jih je uže izvolila za šest let, in izvoljena je junta (deželni odbor), koja dela v imenu diete.

Sliši se o več novih kandidatih za bodoče volitve, več nego se bode volilo poslancev, več nego dva. Nekoliko vasi je, kojih vsaka ima svojega kandidata. A pri tem se pravi, da je najboljši, voliti kmete. Mi nemamo nič proti kmetom, da, mi smo njih največji prijatelji, in jim samo dobro želimo. Ali ta novica o kmetih-kandidatih je gotovo izmišljaj, zvižgača, način, kako bi protivniki Slovence premagali. To se uže iz tega vidi, da je več kandidatov, nego dva, a samo dva moreta biti izvoljena. Protivniki bi hoteli, da bi vsaka vas, ali vsaj vsaka občina imela svojega kandidata, ker potem so gotovi zmage. Naši ljudje bi glasovali vsak za svojega kandidata iz svoje vasi ali občine, vsak bi vdobil nekoliko glasov, mej tem, ko bi se Talijani združili v dveh svojih možeh, in bi gledali mej volilci pridobiti si zadnji hip nadpolovično večino.

Pravi se, da se naši ljudje v posamezna mesta talijanska pozivajo, da se uže zdaj za volitve snubijo, da iščejo od njih podpisov, da bodo s Talijani glasovali. Ne znamo, koliko je resnice na tem, če tudi smo prepričani, da so Talijani vsega zmožni.

Bilo je nekaj pisano tudi o tajnikih nekih občin koperskega okraja, da bodo oni namreč delali proti slovenskim, a za talijanske poslance. Če je to res, potem ti tajniki svojo moč precenjujejo, veliko za večjo smatrajo, nego je v resnici.

Oni so samo vršitelji tega, kar ukazuje postava in kar jim ukazuje njih poglavarji. In ti njih poglavarji se gotovo ne bodo dali voditi za nos od svojih plačanih uradnikov.

(Konec prihodnjic.)

Deželni zbori.

Tržaški deželni zbor. 4. seja, dne 18. t. m. Pred vsem interpelira dr. Cambon vlado, ako ne misli, da je sedanji način prepeljavanja vjetnikov oziroma kazencev, nečlovečanski in nedostojen in ali se jej ne zdi potrebno bolj humanitarno postopanje v tem obziru. Vlado ni komisar za gotovi odgovor v prih. seji.

Poslanec Vierthaler poroča potem o predlogu zaradi sežigaja mrtvih in navetuje to le resolucijo:

1. Tržaški dež. zbor prosi, da bi se napravila drž. postava, s katero je dovoljeno sežiganje zaradi za katero koli boleznijo umrlih in zapovedano sežiganje za umrle po kužnih boleznih.

2. Ta resolucija naj se naznani vladi in obema zbornicama državnega zbora. Ta resolucija je bila sprejeta z veliko večino brez vsake debate. Proti sta glasovala Nabergoj in Nadišek.

Potem je čital poslanec dr. Piccoli predlog, da imajo vsa zavarovalna društva, katera so zastopana v deželi plačevati Trstu davek za vzdrževanje vatrogascev, s katerim davkom bi se mestu Trstu zdadno žnižal trošek za to drago napravo. Poslanec Ricchetti govori proti takej postavi in dokazuje, da ni vredno za borbih 3000 gld. obdačiti društva, katera zaradi tega davka povisajo premije in tako naposled davek zopet pride na posestnika. Govoril je tudi

poslanec Domperi in predlagal, naj se ta davek namesto po 5%, le po 2%, na vse premije iztirjuje.

Referent Piccoli pobija oba predgovornika in konečno predlaga, da se preide k nadrobnejemu posvetovanju postave. Konečno zbor sprejme z veliko večino postavo, katera se glasi, da vsa društva, domača in inostranska, katera se bavijo s zavarovanjem proti požaru, plačajo od svojega dohodka premij 5%, davka v mestno denarnico. S tem je bila končana 4. seja.

5. seja, dne 19. t. m. Pred vsem odgovarja vladni zastopnik na interpelacijo poslanca Cambona, da zaradi lokalnih razmer v Trstu ni mogoče vpeljati voza za prepeljavanje kazencev, a da se uže humanitarno ravna s zaprtimi, ker se le malokateri vodi uklenejo po mestu.

Potem je bila generalna in specialna debata o novejši stavbeni postavi. Debate se je vdeležil tudi gosp. Nabergoj, kateri je predlagal in dosegel nekatere olajšave v stavbenem obziru za okolico, specialna debata ni še končana, ampak se bode nadaljevala v seji denes zvečer.

Kranjski deželni zbor. XI. seja, 13. okt. Rešile so se razne peticije in dovolile razne občinske priklade. Poslanec Braune iz Kočevja je dobil 14 dni odpusta. Poslanec dr. Samec, ki je obolel, ni mogel utemeljevati svojega samostalnega predloga. Predlog se je razdelil tiskan v zbornici, kakor ga je dr. Samec stavil v slovenskem jeziku. To je dalo dr. Schrey-u povod, da je protestiral proti temu, da dr. Samec ni preložil svojega predloga na nemški jezik. Poslanec dr. Poklukar pa ugovarja temu mnenju. Vsak poslanec stavi svoje predloge v katerem jeziku mu drago, slovenski ali nemški. Ako gospod predgovornik ne zna slovenski, lahko se v odseku pouči o zadržaji predloga. Konečno še le, ko bi se sklenila preuredba postave, predložiti se postavi načrt v obeh jezikih. Poslanec Svetec poroča o dr. Vošnjakovem predlogu zaradi poboljšanja gmočnih razmer kmetijskega stanu in zbor to reš odloži dež. odboru, z nalogo, da natančno pozve uzroke hiranja kmetijskega stanu, o tem poroča v prih. zasedanju dež. zbora ter temu stavi nasvete in predloge glede pomoči.

V tajnej seji so bili v terno za službo oskrbnika v posilnej delalnici sprejeti: I. Alojzij Poljanec, c. k. nadlajtenant v štajerske deželne brambi in odvetniški koncipient; II. Franc Zajec, c. k. davkarski adjunkt; III. Gabriel Urbas, kontrolor v deželni bolnišnici. — Službo deželnega računovodje je dobil deželni blagajnik Franc Ravnikar; blagajnik pa je na njegovem mestu postal dosedanji deželni kontrolor Karol Žagar. Ko se je zapisnik tajne seje prebral in potrdil, oznanil je g. deželni glavar v javnej seji sklepe in potem sklenol sejo.

XII. seja, 16. t. m. To sejo je popolnoma absorbirala postava o prenehanju volilnega reda za dež. zbor. Poročevalec Svetec nasvetuje generalno debato, kar je bilo tudi sprejeto. Prvi govornik proti tej postavi je nemškutar, gospod Lukman, (rodbina, ki je na Kranjskem obogatela, a narodu strašno grdo povrača) on pravi, da se ne mudi in predlaga, da se odloži razprava.

Njega pobija vitez Schneid v mojesterskem, a jako zmernem govoru; on dokazuje temeljito, da je stvar nujna ter se ne da odlašati, kajti odlašanje bi pomenilo podaljšanje nesrečne borbe, predlaga torej, da se zbor precej spusti v nadrobno razgovorjanje o načrtu postave.

Za vitezom Schneidom se oglasi profesor Šuklje, kateri dokazuje po številkah, da kranjsko plemstvo nema nobene veljave več, zagovarja tajno glasovanje in tudi to, da ženske ne glasujejo.

Zopet se oglasi Lukman in ne vedruga povedati, nego, da se je Šuklje svojega govora poprej naučil, zaradi česar ga Šuklje zavrne.

Na to je začel po starejši šegi zabavljati fanatični Schrey. Za njim govori dr. Vošnjak jako temeljito in prepričevalno.

On pripoveduje, kako se je v deželnem zboru godilo s postavo ter da je sedanja manjšina zmiraj nagajala. Veliko posestvo zdaj ni toliko oziroma vredno, ker se čedalje manjša. Po davkih mu ne gre toliko poslancev, ker davka vsi skup plačujejo le 40.000 gld., pa imajo 10 poslancev; kmetje plačujejo nad 1 milijon, pa imajo poslancev le 16, mesta pa 300.000. Veliki posestniki se do zdaj niso prav nič brigali za razvoj naroda, ampak le za njega pomeševanje. Če bo zdaj bolje, kdo ve? Trgom postava ne daje še pravice, ki bi jim šle, tako Cirknica ni uvrščena, četudi je to prosila. Postave te ni prav vesel, ker je zelo pomanjkljiva; vendar ima v sebi to dobro, da imajo mesta in trgi voliti doma.

Poročevalec gosp. Svetec ugovarja Lukmanu, ki je rekel, da s postavo ni sile; saj je volilna preuredba prišla na vrsto in bila sprejeta tudi po družih zbora, na Koroškem in Štajarskem; ali morajo povsod bolj pametni biti, nego na Kranjskem? Nasvetuje torej podrobno debato.

Deželni glavar naznani, da je navzočih 33 poslancev (treba jih je 28) in da morate glasovati dve tretjini za razpravljanje po-

stave. Pri glasovanju obvelja odsek predlog za postavu, nemškutarji pa glasujejo vsi za Lukmanov predlog, to je: za preloženje posvetovanja.

Prične se nadrobna (specialna) razprava in poročevalec gosp. Svetec bere posamezne paragrafe (poglavja) postave.

Dr. Zarnik se je potegol za volilno pravico žensk po mestih in trgih, ki jim jo ta postava jemlje, pa njegov predlog ni obveljal; potem je govoril zoper tajno glasovanje, ker je to velika pripomoč vladi, kakor so pokazale o Vestenekovem času volitve za kupčijsko zbornico, katere je vlada naredila; če pride druga vlada, nas bo po tej postavi lahko z škorpjani bičala. Deželni predsednik baron Winkler pravi, da po deželi župani niso tako izobraženi, da bi vse to razumeli; toraj mora biti reč le bolj v rokah uradnikov, ki so zaprščeni. Dr. Zarnik ugovarja, da so dandanes vsaj po mestih in trgih župani uže dobro izurjeni v svojem poslu, toraj more to veljati k večjemu le o županih na kmetih tu in tam. Kar se pa tiče zaprščeni uradnikov, spekel se je narod slovenski uže ob njihovej prisegi. Poročevalec Svetec reče dr. Zarniku, da se v tem obziru ni treba bati, ker pri zvedenih volilcih vlada nič ne opravi in je v postavi poskrbeno za to, da se s glasovnicami ne more nič napačnega počenjati, kajti dokler je volilec ni oddal komisiji, dotle ne velja; če jo je pa zgubil, dobi drugo.

Paragrafi so se sprejemali po odbo-rovem nasvetu, pri § 35. pa se je po predlogu poslanca g. Kluna, ki je hotel, da se tu postava spravi v soglasje z volilno postavo za državni zbor, pretrgala razprava ter postava vrnila odseku v nov pretres od tega paragrafa počenši, da se nadaljuje v prihodnji seji.

XIII. seja, dne 17. t. m. Pretresali in potrdili so se večerj odloženi paragrafi deželne volilne reforme prav brez vsa razgovorjanja v drugem branji; tretje branje, to je konečna potrditev postave se je odložila za prihodnjo sejo. — Rešile so se tudi nekatere druge reči; dr. Samec je utemeljeval svoj predlog o ženitovanjskih takсах in nakladi davka na žganje; — po nasvetu poslanca Murnika se je sklenola sestava mož iz raznih odborov in zastopov, ki bo pospeševala dolensko in loško-tržaško železnico. Rešenih je bilo več castnih zadev. Posebno temeljito je govoril k tej točki poslanec Šuklje o slabem stanju Metliškega okraja ter stavlil koristne predloge glede državne ceste. S tem se je končala seja.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesar je 18. t. m. sprejel turškega iz zadnjih vojn znanega maršala Muktar pašo in Rustem pašo, ter ju povabil v Schönbrun na obed, h kateremu je bilo povabljen tudi turško poslanstvo in ministri.

Cesar je v Segedinu obiskal vse javne zavode in se povsod pohvalno izrazil; meščani so mu napravili sijajne slovesnosti in ga povsod navdušeno sprejemali. 16. t. m. se je zopet odpeljal ter daroval 8000 gld. mestu Segedinu za dobrodelne namene.

Cesarjevič in visoka njegova so-proga sta 18. t. m. obiskala električno razstavo, kder sta bila navdušeno sprejeta ter sta se jako zanimala za razstavljene reči.

Grški kralj se je 17. t. m. od-peljal z Dunaja v Gmunden po svojo obitelj, potem pa se napotil v Atene. Pred odhodom je na obed povabil ministra grofa Kalnoky in grška poslanca v Bukrešu in Beligradu.

Bolgarski minister zunanjih zadev Balabanov se je napotil na Dunaj, da tu osobno izroči podpisano pogodbo zaradi železnic; z Dunaja pa odpotuje v Peterburg, da tam izroči od »so-branja« potrdjeno pogodbo zastran izplačevanja ruskih troškov pri zasedanji Bolgarije.

Nove določbe za konjico deželne brambe so bile ta teden razglašene. Po teh so se s 13. dnem oktobrom t. l. postavile konjične čete v Stokeravi, Prosnicu in Šamboru.

Gališki deželni zbor je z 68 gla-sovi sprejel odsekovo poročilo po predlogu Groholskega zastran omejitve prostega razkosovanja zemljišč. To poročilo s pohvalo priznava vladina prizadevanja ter vladi nalaga, naj prosto razkosavanje zemljišč po zakonitej poti

omeji ter naj dedinsko pravico pri kmet-skih zemljiščih predrugači.

V Zagrebu so 16. t. m. z obeh finančnih poslopjv vpričlo vladinega komisarja in kompanije vojakov dvoj-zične grbe sneli in obesili grbe brez napisa.

Vnanje dežele.

V Peterburgu je bila 18. t. m. velika slovesnost. Na mestu namreč, na katerem je bil car Aleksander II. 13. marcija 1881 umorjen, sezida se cerkev, in 18. t. m. so tej cerkvi položili temeljni kamen v pričo carja, dvora, zastopnikov plemstva, zemstev, mestnih svetov in trgovstva.

Turška vlada ima vedne tožbe. Zdaj je poslala vsem velevladim pritožbo o razmerah na Bolgarskem, v Egiptu in Armeniji. Boljše bi pač bilo, ako bi se bolj brigala za lastne razmere, nego da se vtika v tuje zadeve.

Grški državni zbor se je sklical na 8. novembra.

Francoski mornarični minister misli katoliškim misijonom pri širjenju kolonij podeliti posebne pravice, ker ti misijonarji, ki so v kolonijah velepomembni, zanemarljivi so se doslej le preveč od vladine strani. Ta minister je ministerskemu svetu tudi nasvetoval, naj se osnuje najvišji kolonijni svet iz 36 udov in ta predlog je bil sprejet.

Dopisi.

Iz Boleca, 14. oktobra.

Uže več let dohaja v Bolec žid J... iz Gorice, in stanuje po več mesecih tukaj. Čudno se nam ni nikoli zdelo, da obuje s tem židom gosp. R..., ali čudno, prav čudno se nam je zdelo in se nam zdi, da s tem židom prav po prijateljsko obuje tudi čast. g. K... (ali C...), in sicer, kakor je bilo videti, še raji, nego s takimi, ki so njegovega stanu. Ali oči se nam odpró, ako ho res, kar se govori, to je: da sta ta dva gospoda žida napravila, da se dá krstiti. Jaz sicer ne garantiram, ali vendar mora o tem nekaj biti, ker so pri nekej cerkvenej svečanosti židu časten prostor odločili.

Bomo videli drugo poletje, za letos je potegol nazaj v Gorico brez krsta, — gotovo, ker je voda v Boleu uže premrzla.

Kadar bo imela biti ta svečanost, takrat bom uže poročal, — kdaj in kako, saj bom »ausrukali«. Potem naredimo žida za Ehren-Burgarja, ker res nam Bolečanom ne manjka družega, nego le še nekaj židov.

Ostrovica-Padež, dne 14. okt.

Znani rodoljub Sk—v. piše v svojem uvodnem članku in v dopisu od dne 30. sept. »Edinosti« nam vsem iz srca, kako pomagati zanemarljenemu kmetijstvu v Istri i posebno nam Brkinom, Bog dal, da bi se k malu vresničile njegove besede i njegov nam prekoristen nasvet, kateri moramo mi Brkini posebe najbolj z veseljem pozdravljati.

In res skrajni čas je, našemu ubozemu zanemarljenemu kmetijstvu na takej podlagi pomagati, da bi se za brkinski svet (kraj) ustanovilo »gospodarsko društvo«, ker od tukaj bi se popiralo sadjarstvo, vinarstvo, posestvo živinoreja, ker ta je posebno zanemarljena po brkinskih hribih. Koliko pa bi se nam pomoglo v družih gospodarskih zadevah, tega ni še mogoče preračunati.

Rodoljubi brkinski in v Istri, brzo začnite orati zapuščeno ledino z nasvetom Sk—v., da pridemo po tej poti do cilja, s katerim dohitimo naše napredujoče sosede, zberite se k posvetovanju in ustanovite tako nam potrebno društvo.

Zahvalo moram izreči gospodu G. Kastelcu, županu v Materiji, ker prav on si mnogo prizadeva za gospodarski napredek.

Naj objavim še, da je obč. glavarstvo prosilo dne 25. maja t. l. slav. glavarstvo v Volovskem pod št. 318 podpore za J. Vatovca v Padežu za pridno oskrbovanje sadnega drevja. In došla mu je nagrada 25 gld. od deželnega odbora Poreškega z odlokom dne 4. sept. t. l. pod št. 3509. In tako bi se moglo marskoga v naših brkinskih hribih podpirati v spodbujajo, da bi bolje svoje sadonosno drevje oskrboval.

Z Notranjskega, 14. okt.

(Še en epilog.) Ako preiščujemo zadnje dogodke v deželnem zboru kranjskem, o verifikaciji volitev treh znanih poslancev velikega posestva, ne moremo do družega zaključka priti, nego da je vsa stvar vozel, katerega prav za prav nihče raz-

vozljati ni mogel. Vendar bi se nam vsa stvar ne zdelo tako čudna, da ni postala taka od strani tistih narodnih poslancev, kateri so se v nekem prečudnem tonu potezali za odobrenje volitev omenjenih treh poslancev.

Mi se z izjavo uredništva »Edinosti« popolnoma skladamo, vendar se z vedenjem nekaterih narodnih poslancev v tej zadevi napram dr. Vošnjaku, dr. Zarniku in Svetecu nikakor ne skladamo. Ako sta prvo imenovana poslancata zrasla iz opozicije, torej je jako malo umestno, jima to očitati, kajti prav to ne služi jima v nečast, ampak prav nasprotno.

Tudi ne moremo trditvi, da bi bilo ovzrženje nepostavnih treh volitev proizročilo kako zlo, dati posebne vere, kajti niti iz vladnih ust nismo slišali imenovati tistega zla, katero bi nastalo vsled ovzrženja nepostavnih volitev. Ako tedaj res obstoj sedanje vlade odvisi od treh najhujših nasprotnikov slovenskega naroda, — žalostno res — in še žalostnejše, da nam vlada pod toli prijaznim Taaffejevim ministerstvom ne priznava niti narodnostnega prava več, kajti izjave vladnega zastopnika proti vsemu dr. Vošnjaku, da tu ne gre volitev obsojati iz narodnostnega stališča, menda vendar niso prazne fraze. Nedostatkost verificiranih volitev je bila z akti in ustnimi podatki naših vrlih treh poslancev do pličice dokazana, a vendar je trebalo brez ozira na politiko volitve potrditi, kajti tu treba ozir jemati na skupno delovanje, na blagost dežel, v kateri bivata slovenski in nemški narod.

Dakle, sedaj se nam je povedalo, da Slovenci na Kranjskem smo zadobili svoje narodnostno pravo, sedaj treba se tudi kranjskih Nemcev, recte nemškutarjev, spomniti.

V tem pomenu je tedaj v blagost dežele vsaka politika dobra, če tudi izvira iz studence imenovanih Apfalterov, Dežman, Schrey itd. Ali žal, da mi vsled mnogoletnih izkušenj, nemškeje politiki ne moremo dati prednosti v tem obziru, in sklicujemo se v tem tudi na besede presvitlega cesarja samega, kateri je stranko, h kateri omenjeni gospodje pripadajo, kot napredek zavirajoče zaznamoval, ter jej sramotilni pečat »fakeljorne opozicije« užgal.

Koristen nauk pa imamo iz prošlega dogodka, katerega, dal Bog, da bi ga v prihodnje v svojo korist obrnoli. Natančno preiščemo vse domoljube na rešetke pravice in resnice, a to prav in temeljito, ne samo na rešetke centralnega volilnega odbora v Ljubljani, temuč mej narodom samim. Ne zaupajmo s prvega začetka nikomur preveč, ampak opazujemo rajše od strani, da se o stališčih vsakega človeka natančno prepričamo, ter potem tudi v pravem smislu postopamo. Slovenski, ne »kranjski« narod je pa za eno bridko skušnjo bogateji, katero, upamo, bode znal porabiti tako, da v vladine odloke sama svetla krona posegne, ako ne bode drugače.

Peščica zatiralcev slovenskega naroda ne more niti sedaj obstati brez vladne pomoči, dočim je slovenski narod oprt na lastno moč kljuboval vsem nasprotstvom, ter obdržal se do danes, kar nam je porok, da se obdrži tudi odslej, ter čez malo časa stopi še krepkeji na pozorišče. Toliko o tem predmetu, kedor vé bolje, svobodno mu polje — sicer pa punktum.

Iz Ljubljane, 17. oktobra.
F. Ruzburjenost in glasna nevolja zaradi verifikacije Dežmana in Schreya se na deželi ni še poglobila. Dan na dan dohajajo telegrami in dopisi, v katerih se srdito maha po večini leve strani deželnega zbora. Kde so pa ti telegrami in dopisi, vpraša me marsikdo. O odgovor je kratak: Vsak list, ki bi jih donasal, bil bi konfisciran. Ta parola se je zdaj izdala.

Ne vemo, ali je to prav, da državni pravdnik brani ljudske zastopnike?

Nek poslanec Dolenjske, ki je komaj pogledal v zbornico, potrkal se je prav košato na prsa, rekoč: jaz vem, da bom zopet izvoljen, ako do tega pride, a dr. V. pa ne bo. Mar ne ve, da se dobov poznamo, kakor slab denar. »Ču-dimo se le, da se človek, kateri je še le rekrut v deželni dvorani, zdrzeva o tako zaslužnih možeh, kakor je dr. V., kaj takega ziniti.

Te dni se je mudil v Ljubljani znan neupogljiv rodoljub iz Dolenjskega.

Govoril je tako pikre in grenke, in pravil, da so na Dolenjskem vsi volilci razkačeni; rekel je, da bi se zdaj vsacemu slabo godilo, ako bi hotel opravičevati potrjenje Dežmanovo in Schreya.

Tudi v Ljubljani se ni še poglobila razdraženost; ako se le kje kateri izmed onih leve strani prikaže, sliši tako gorke, da mu preide veselje, stopiti tako k mali v javen lokal.

Le eden dela izjemo; to je znani intrigant; tega se pa nič ne prime, ako ga še tako oštevajo, še zveni se ne za to. De gustibus non est disputandum.

Sploh se pa zdaj še ne bo smelo veliko govoriti o teh stvarih.

Danes so zopet glihali, kajti nemčurji so hoteli popihati iz dvorane. Naposled ob četrta na 12. uro so zbarantali, ter ostali pod tem pogojem, da bo tretje branje volilne reforme v zadnji seji deželnega zbora zadnja točka dnevnega reda. No, kdor še zdaj nema zadosti, temu baš ni mogoče pomagati. Dosedaj je bila le predigra. Zdaj se pa uže prične igra sama z naslovom: »Die besiegte Majorität«. Tri tedne so kuhali in pekli to postavo, a naposled je predlagal Klun. Naj se §. 35 in naslednji paragrafi do konca izroče odseku nazaj v pretres — ker so nejasni — da jih predela in potem kakor hitro mogoče zopet o tem ustno poroča. Smeja se nasprotna stranka, ko vidi, da večina deželnega zbora pleše okrog manjšine, ter prosi in moleđa, kakor zdaj dva poslancu v redakcijah časopisov.

Domače in razne vesti.

Tržaške novosti. Otel je mestni magistrat v »Cittadini« od srede dr. Grubišič, zdravnik namestnik delalskega podpornega društva, ker so toliko hrupa zaglali proti njemu mestni uradniki, češ, da ni bil pri rokah in ni storil svoje dolžnosti glede umrlega uda del. podp. društva, nekega Škerjanca, ker se je v obče mislilo, da je umrl za kolero. — Dr. G. očita magistratovcem, da so le švindljali, da je dokazano, da ni bila kolera, temuč zanemarljiva unetica črev, kakor je to dokazala avtopsija, in da je magistrat veliko konfuzijo učinol le na izvestja nekega izvožeka. — Tudi italijanski časniki so zaglali velik hrup na G., a vse to le, ker je zdravnik slovenskega društva, katero tiči Lahonom v želodec. — Kadar Slovenec noče več biti »ševca« vsacega furlanskega fakina, potem pa haji po njem! To je stara taktika Lahonov. Pa jih zebel.

Nesreča. Petletnega fantička Antona Rojca je povozil v ulici Riguti nek voznik in močno poškodoval. Otrok se je igral na ulici in voz je prišel nenadoma. Ni prav, da roditelji puščajo otrokom, da se igrajo na javni cesti. — Čevljar Ivan Mrak, rodoma Kamničan, ranil se je pri delu z rezilom tako močno, da je moral iti zdraviti se v bolnico. — Kmetica Antonija Žerjal iz Doline je jahala na svojem osličku iz Trsta proti domu; pri sv. Ani jo sreča poštna kočija, ter tako nesrečno treščil v oslička in ubogo Žerjalko, da si uboga zlomi levo ramno kost, vsled česar so jo precej prepejajali v bolnico. — Tista žena, o kateri smo poročali, da jo je ranil nek slovenski pobiralec denarja in drugih reči v njeni lastni tabakarni, včeraj je umrla v bolnici. — Kedor rok doma ne drži, prej ali slej stakne, kar mu prav stoji.

Do žensk, gostilničarki, ste se predvčerajšnjem zvečer ob 10. uri na dogajkeji ulici tako močno stepili, da je ena obeh močno krvavela iz obraza, in da ju ni bilo mogoče vsaksebi spraviti, dokler niste bile obe popolnoma utrujeni. Škandalna zadnja dejanja bote pred sodnijo.

Ne rogate se nijednemu! Tudi roganje pripada nepravosti in surovosti. Kedo omikancev bi hotel biti mej onimi, ki se nemoralno, ali pa celo surovo vedo proti drugim? Gotovo nijeden! Pregovor pravi: Ako hočeš, da drugi tebe spoštujejo, moraš i ti druge spoštovati. Tedaj, pozor škegenjski fantje. — Dobili smo pismice iz Škedenje, katero nam popisuje nekatere neustojitnosti tamošnje še precej razvajene mladine. Iz poštovanja do Škedenjcev ga nismo hoteli natisniti, ker vemo, da je mladina povsodi več ali manje razposajena. Ker poznamo tamošnje fante in ker vemo, da to ne izhaja iz hudobnega srca ali namena, pač pa več iz lakomščijnosti. — zato si dovoljujemo zabilježiti tole: »Kedor se za mimogredočim roga, spakuje, posmehuje, brizga, žvižga in takega več, ali celo kriči (kakor se je zgodilo z mladencem J. J. v Škedenji) — tak ni olikanec — takemu je prostor mej »opicami«, on dela po njih naravi! Bodimo previdni, ne dajmo, da se drugi nad nami pokušujejo!

Lahonsko kmetijsko društvo. Uže večkrat smo pisali, da je tržaško kmetijsko društvo namenjeno slovenskeje okolici, in da kot tako bi moralo vsaj toliko pravično biti, da bi svoje oglase javilo tudi v slovenskem listu in da bi mesto italijanskega gospodarskega lista izdajalo slovenski, kajti list je namenjen kmetovalcem v okolici, ti pa ne znajo italijanskega jezika, in tako je vsaka vladna podpora v tem obziru zavržena, ter služi le bolj v podporo politiki neodrešenih. — Komu ni v Trstu znano, da je »L'Indipendente« organ tržaškega kmetijskega društva? Saj predsedništvo vse svoje zadeve in oklice javi v tem listu. To je zadnjič enkrat konstatiral celo vladni list »L'Adria«, torej se moremo zaradi čemu sklicevati na same vladne organe. Čemu potem slavna vlada podpira tako društvo? Mi slovesno protestujemo v imenu vseh poštenih okoličinov proti postopanju lahonskega kmetijskega društva in prosimo vlado, naj v tem obziru gleda nekoliko na prste dotičnej gospodi, kajti, kder daje ona denar,

ima tudi pravico, kaj govoriti vmes, in žalosten dokaz za trdenje nekaterih, da smo namreč zvesti Slovenci na mišlost in nemilost izročeni lahonstvu, bil bi, ako bi vlada vendar enkrat te stvari ne preiskovala in terjala od društva, da tako postopa, kakor je koristno in pravično glede okolnosti, saj so skoraj vsi tržaški kmetovalci Slovenci. Zakaj pa goriško kmetijsko društvo izdaje tudi slovenski kmetijski list? Zakaj ono vse društvene zadeve razglša tudi v slovenščini? — Tukaj v Trstu bi to moralo še poprej biti, ker tukaj ni nobenih italijanskih kmetov, kakor na Goriškem. — Če ne bo pomagalo to, bomo pa prosili naše državne poslance, da to stvar podrežajo v državnem zboru. Povod k tej novejši tožbi, katera žali naše pravne čute prav do dna, dalo nam je zadnje obdarovanje kmetovalcev na Opčinah, o katerem smo uže zadnjič poročali na kratko. — Naj danes še dostavimo temu poročilu, da je bila dotična komisija sestavljena iz teh-le gospodov: Predsednik društva, dr. Viktor Derin, namestniški svetovalec, grof Giovanelli, Josip pl. Burgstaller, Rafael dr. Vicentini, Leopold Mauroner in deželni živinozdravnik, Andrej Perko, in mestni živinozdravnik, Dom. Padovan. — Dobili so premije razen uže omenjenih tudi ti-le okoličani: Ivan Dekadi iz Sv. Marije Magdalene 30 gld.; Anton Mirkovič iz Gropade, J. M. Sosič z Opčin po 25 gld.; Ivan Fakin iz Ban, Luka Kjuder iz sv. Ivana, Peter Sosič in J. A. Sosič z Opčin po 20 gld.; Jakob Ban iz Ban, Iv. Milič z Opčin, Anton Čuk iz Trebič, Matej Saher iz Padriča, Luka Furlan z Opčin, Luka Mužina iz Gropade, Matej Savič, Andrej Škarleraj z Opčin, po 10 gld.; Luka Križmančič in M. Križmančič iz Bazovice, Anton Kralj iz Trebič, Martin Stoka iz Kontovelja, Egidij Daneu, Rok Škarleraj, Andrej Škarleraj in Anton Daneu z Opčin, po 8 gld.

Michel Strigon, oni imenitni prorok sreče in metalec kart pri sv. Jakobu, vendar je prišel na višo šolo v Via Tigor. Peljali so v zapor predvčerajšnjem tega kolega Fratrikovega, ker je potoma iz Rifenberga v Stanjel nekemu kmetu ukradel dežnik in mošnjo, v kateri je bilo 5 gld. — Lokavec na Primorskem je nekda srečna vas, v kateri je tekla zibeljka temu imenitnemu proroku.

Izpred sodnije. 16. t. m. se pred sodnijo stali mladeniči Ludovit Fende, Franc Brandolin, Franc Merk, Karol Flach in Jurij Marko, vsi mladeniči od 18 do 26 let, le zadnji ima uže 35 let, vsi so trgovski pomočniki in pisarji. — Zatoženi so bili, da so zvečer 17. avgusta vdrl v poslopje društva »Unione di ginastica Triestina«, da so tam pobijali, in posebuo Jurij Marko, da je ljudstvo bujskal, naj razbija in naj zažge žitnastiko. — Vsi drugi zatoženi so bili spoznani nekrivi, le Jurij Marko je vlovil 5 mesecev teške ječe, pa je naznanil priziv.

Važni in zanimivi glas iz Istre. Vrbiški občinski zastop odposlal je deželnemu poslancu Elushegggu in Bolmarciču u nezaupnico, ker sta odšla iz deželnega zbora, ko je poslanec Laginja začel govoriti hrvaški. Enake nezaupnice se utegnejo še ponavljati. Še bolj interesantna je pa ta: V Poreču (Parenzo ne Pisino), kder so Lahoni žvižgali slovenskim poslancem in proglasili za največji greh, ako kedo oskrni tisto zemljo s slovensko besedo, je bila te dni občinska volitev, in le za en glas je šlo, da ne dobi Poreč čisto slovenski občinski zbor. Zdaj pa naj kak visok uradni poroča na Dunaj, da so v Istri Italijani nezmagljivi. Saj še v glavnem mestu Istre morajo propasti, ako bode naša stranka le kolikaj budna. — Nek isterski veljak bil je ne davno na Dunaju pri nekem ministru; in ko ga ta praša, kako reči stoji tam doli, odgovori mu: Prezvišeni gospod, vreda je polna, glejte, da ne poči. — Mi Slovani smo zdaj delali za Nemce. Ogre in Italijane, a prišel je čas, da hočemo delati tudi za-se, treba torej, da nas prava avstrijska vlada podpira. — Kaj mu je minister na to rekel, nam mož ni hotel povedati.

Mariborska čitalnica priredi 28. t. m. velezaslužnemu dr. Ferd. Dominkušu, deželnemu poslancu, v čast velik banket, katerega se udeležijo mnogi štajerskih rodoljubov. Dr. Dominkuš je bil odlikovan od cesarja z visokim redom.

Knjige družbe sv. Mohora smo te dni v Trst dobili, in tukajšnji udje naj gredo po nje k navadnemu porjeniku, č. g. Debelaku. V Trstu je letos 253 društvenikov, vseh skupaj pa 28.390. Svesti smo si, da knjige, katerih je šest v obsegu 70 tiskanih pol, vsakega razvesele. Kakor druga leta, so tudi letos pobožnega, podučnega in zabavnega obsega. Po imenu to te-le: 1. »Koledar« za l. 1884. 2. »Življenje Marije in sv. Jožefa« (II. snopič). 3. »Cecilija«, cerkvena pesmarica, (I. del). 4. »Zgodovina svete katoliške cerkve« (I. zvezek). 5. »Slovenski pravnik«. 6. »Slovenske večernice« (37. zvezek). — In tako ima slovenski narod za bodočo zimo dovolj zanimivega berila,

katero bo vsakemu bistrilo um in blazilo srce.

Fizika za nižje gimnazije, realke, in učiteljska, II. del, spisal in založil profesor Jakob Čebular, izšel je nedavno v Gorici tiskom Hilarijanske tiskarne. — O izvršnem delu rodoljubnega profesorja Čebularja smo uže pisali o priliki, ko je izdal I. del svoje fizike; knjiga je izvršna in se sama po sebi priporoča udelež se mladeži, pa tudi drugim krogom naše domače inteligencije. II. del te fizike obsega ta-le poglavja: 1. Uvod. 2. Občna svojstva teles. 3. Toplota. 4. Učini molekularnih sil. 5. Kemija. 6. Magnetizem. 7. Električna (Torno in tična). 8. Mehanika trdih teles. 9. Mehanika kapljic. 10. Mehanika plinavih teles; 11. Zvokoslovje ali akustika. 12. Nauk o svetlobi ali optika. Knjiga se dobiva pri založniku gosp. Jak. Čabularju, c. k. profesorju višje realke v Gorici in stane 1 gld. 30 kr.

Tatvine in policije. Na Lloydovem parknu »Narenta« so aretirali nekega fakina, ker je fige kradel. — Ženo nekega fakina je policija blizu kolodvora aretirala, ker je nesla žaklič žita, ter ga hotela skriti, ko je videla stražnike. Žito je gotovo ukradeno na kolodvoru.

Električna razstava na Dunaju privablja še vsak dan mnogo obiskovalcev; zadnje nedelje se jih je našlo 19.000. Dohodkov se je nabralo dozdaj 300.000 gold in manjka samo 50.000 gold., da bodo vsi troški pokriti. 31. dan tega meseca se razstava konča. — Zelo zanimiva je tudi zgodovinska razstava mesta Dunaja, katera bode do istega časa odprta.

Puhanje tobaka se pri mladini žali-bog čedalje bolj širi, in v Trstu srečaš vsak dan dečke, ki še niso šoli odrasli, s cigaro mej zobmi. Glasoviti zdravnik dr. Decaisne na Angleškem je preiskal 38 fantov od 9 do 14 let, kateri so uže dalj časa puhali. Mej temi je našel 27 bolnih, in dokazal je, da so njih razne bolezni izvirale edino od — nesrečnega tobaka. Ko so puhanje zopet popustili, posrečilo se mu je, večino teh nevednežev zopet ozdraviti. Zapomnite si to, stariši!

Nesreča. V sinagogi v Živonki na Podolskem je nekdo zakričal, da je ogenj. Vsled tega je vse drlo k vratom in zmečkali so 40 žensk, 30 pa je bilo hudo poškodovanih.

Potres. Potresi so letos uže grozno nesreč in veliko škodo prouzročili. 18. t. m. je bil zopet hud potres na pobrežji Smirne. Več vasi je potres porušil, in poroča se, da je usmrtil okolo 1000 oseb. Manj hud je bil potres na otoku Hios in v mestu Smirni, kder je mnogo hiš dobilo razpoke, vendar pa se noben človek ni ponesrečil.

Kako umre skopuh. V Moskvi je 10. t. m. umrl skopuh A. Kukin, ki je imel na Novinskem trgu lastno hišo, ter zapustil 4 milijone rubljev premoženja. Ko je čutil, da se mu smrt bliža, spazil se je k železnemu kovčegu, v katerem je imel denar, podolgoma na kovčeg legel in z obema rokama zgrabil kovčegove ročnike, kakor bi hotel kovčeg soboj v večnost vzeti. Tako je umrl in dalj časa ležal, dokler ga ni opazil njegov sin, ki je skoz ključavnico v sobo pogledal. Ker so bila zaklenjena vrata v sobo, poklicali so policijo, katera je ukazala, vrata z silo odpreti. Čuden pogled; stavec je ležal na kovčegu in ga z rokami in tudi zobmi tako trdno držal, da trupla niso mogli od kovčega ločiti. Še le po mnogem trudu se jim je to posrečilo. V kovčegu so našli nad 4 milijone rubljev denarja; nekoliko bankovcev po 100 rubljev je uže strohnelo. Umrli v vsem svojem življenji ni kopeke ni dal za dobrotelne namene, nobenemu beraču nikdar nobene kopeke, ter je živel sam, kakor berač; jedel je le suhi kruh, ter bil oblečen kakor berač, da so se ga sramovali lastni njegovi otroci; v svojej oporoki je izrekel željo, naj se denar z njim pokoplje. Kam skopost človeka dovede!

Gospodarske in trgovinske stvari.

Munsko živотно prašanje.

Dunajski časnik »Tribüne« poroča dne 22. junija pod naslovom: »javkanje proizvodnikov kisa«, da je Dunajska zadruga tatic proizvodnikov vložila pri trgovinskem ministerstvu prošnjo, naj bi se omejilo število dovoljenj za pohiševanje s kisom, katera se dajejo Veliko- in Malo-Muncem in Zejancem. V tej prošnji se navaja, da so omenjene vasi dosegle leta 1877 dovoljenje za pohiševanje s kisom s pristavkom, da ga treba dajati samo v posameznih slučajih z ozirom na osobne razmere starcem, kateri si ne morejo drugače kaj prislužiti. V istini pak, da se to dovoljenje zlorabi, da ima vsak pohiševalec 2 ali 3 mlade pomočnike seboj, da se vsako leto množi število pohiševalcev, da je bilo n. p. lani izdanih 89 dovoljenj, da so se prej Munci razhajali po vsem cesarstvu, a da se zdaj večidel ustavljajo samo na Dunaji. Dunajski proizvodnici kisa pravijo, da bodo oni na ta način uni-

čeni, ker plačujejo visoko stanovnico, davke in druge pristojbine in navajajo baje nekatere drastične slučaje. — Trgovinsko ministerstvo je tedaj ukazalo, naj se v tej zadevi precej in natančno poizveduje.

To poročilo daje nam povod, da se obširneje bavimo z Munkskim živilnim pranjem. Nikakor nečemo dotikati se stališča Dunajskih proizvajalnikov kisa, nego nam je na tem, opozoriti slavno vladno na silno slabe razmere v imenovanih vaseh (župnije Munske), kakor smo uže večkrat to storili gledé vsega okraja.

Dovoljujemo si pa, v prvi vrsti nekoliko popraviti pretirano vtemeljevanje prošnje Dunajčanov. Trditve, da so Munci stoprva leta 1877 dosegli dovoljenje za pohiševanje s kisom, je bosa. Kajti oni imajo, baš ker živé v silno trdih okoliščinah, neko predpravo uže za pamtveka. Najstareji Munc ne spomina se, kdaj se je pohiševanje pričelo. Tudi je uže povsod stari znanec kričeči Munc: »kupite jesiha lutega.« Da bi imeli pravico prodavanja samo onemogli starci, tudi ni res, ker bi potem pohiševanje sploh ne bilo mogoče, kakor bode pozneje dokazano. Potrebo, zaslužiti si kaj, ima mladi gospodar. Munc je poštenjak in spoštuje svojega očeta in deda. Ne goni ga od hiše, nego skrbi za starca, kakor je spodobno.

Prav tako pretirana je trditev, da ima vsak pohiševalc 2 do 3 mlade pomočnike sehoj. Nekateri gredo sami, drugi bolj priletni z jednim pomočnikom. Razkrope se, kakor v prejšnjih letih, po vsej državni polovici, a da jih primerno več ostane v prestolnici, to je razumljivo.

Oni so pravi trpin! Z veliko muko prislužijo si malenkost, ki jo pošljejo domov starišem, ženi in deci za »polento«. V potu svojega obraza prenašajo težke »barigle« od vrat do vrat in nikdar niso gotovi, da jih ne bi zasačil kak redarstveni sluga, ali žandarm, ali finančni stražnik, ali županijski sluga in tisti k pristojnemu uradu, da se jim zaradi kak formalne napake naloži trda kazen 20—30 gld.! Od vseh strani nadzorovani, boriti se morajo uprav za grizljaj kruha. Ko so tovorili ali vozili, bilo je še, se. Zdal jim je to popolnem zabranjeno. Niti od sela do sela ne smejo prevažati kisa, ako nemajo za to posebnega dovoljenja od vsake deželne vlade. In vse to naj bi opravljali onemogli starci! Pohiševanje pa tudi ni neobdano, nego pristojbine so precejšnje.

Kdo pa sili te ljudi, da si tako mučno služijo vsakdanji kruh? Silna potreba jim ukazuje in ta potreba raste od leta do leta, ter je postala zadnji čas splošna zato, ker se gozdni zakon strogo izvršuje. Kdor pride na Munc, preveri se na prvi pogled, da zemlja (bolje rečeno: kamenje) ne more preživiti toliko ljudi skoz leto. Kaj skoz leto? V najboljšem slučaju izhajajo 2 do 3 meseci! Da bi nekoliko priatelkov prodali, ni niti misliti, nego živeti si morajo kupovati. Prav tako morajo kupovati seno, da si prezimijo konje. Navezani so tedaj edino na postranski zaslužek. A tega ni doma. Ako bi ga imeli, radi bi pustili težavno pohiševanje. Vsa so bili šli za časa Abendorfovega podjetja večinoma celo v Hercegovino voziti, a so se žalibog vsled nepopolnega zvrška zakopali v dolgove. Tudi letos so se odpravili bili nekateri tja. Vrnili so se čez mesec dni v dobri nadi ogoljufani.

Dokler so smeli paliti oglje, izhajali so bolje in takrat jih ni hodilo toliko po svetu. Odkar se pa strogo izvršuje gozdni zakon, odvzeli na mah jim je njihov glavni zaslužek, odvzete so jim tudi koze, ki so jih prej dobro hranile.

V očigled taci žalostnih razmer smo prepričani, da bi bili Munci uničeni, ako bi se jim odvzel še ta zaslužek. Naše mnenje je celo, da bi bil zanje hud udarec, ako bi se jim za zdaj samo še bolj omejilo pohiševanje. Slavna vlada naj blagovolji temeljito preiskovati in uvažati tudi tukajšnje faktične razmere ter s primernimi sredstvi privedi na prvostopnjo ta čin, nadarjeni i pošten rod, ki je zastal v napredovanju, kakor ves naš okraj, a ne po svoje krivdi. Po kateri — to je znano vsakemu, ki se količkar ukvarja z listerskimi zadevami.

Ne bomo se spuščali v globoko razmotrivanje, kako bi se odpravilo. A v nekaterih glavnih potezah hočemo narisati površno načrt, kako bi se dalo nepopolne razmere zboljšati. — Pri poljedelstvu ni mnogo popravljati, ker ni zemlje. V tem obziru so Munci posrebo pridni. Svoje dolinice, na katerih dnu je nekoliko prati, z vsem trudom obdelujejo i obzidavajo z uprav neprimernim naporom i troški. Drugače je pri živinoreji. Tu bi trebalo več doseči. Ne samo, da se pomnoži živina, nego treba bi pokazati, kako bode imeli največjo korist od nje. Izdeluje se n. p. tudi zdaj maslo i sir, a vse primitivno. Sadjarstvo se tam popolnem pogreša, a bi moglo dajati lepega dobička. Ako bi se vsemu pridružil še bodisi kateri postranski zaslužek n. p. obrtni, nastopile bi vse druge razmere in takrat stoprva bilo bi misliti na odpravo pohiševanja s kisom. O nejevat i odpravljati pa bi se moralo zelo previdno in razumno z napredkom i novim prihodi-

kom. Prehodna doba obsezati bi morala vsaj 10 do 15 let.

Trgatev v Dalmaciji. Letos so pridelali v Dalmaciji okoli 1.100.000 hektolitrov vina, ki je boljše od lanskega, katerega se je pridelalo 1.000.000 hektolitrov. Prodaja se v Šibeniku po 7½, do 8½, gld., Morieru 5½, do 6½, gld., Spiljetu 10 gld., Prviču 6.75 do 7½, gld., Visu 6½, do 7½, gld., Silbi 5½, gld., Pagu 5½, goldinarjev.

Dražbe.

V Kanalu, posestvo Antona Velušček iz Kaetanjevice, cena gld. 3390, 3. novembra, 1. decembra 1883. in 13. januarja 1884. — V Kanalu, posestvo Ivana Jug iz Anikova, cena gld. 1514.70, 3. novembra, 1. decembra 1883 in 12. januarja 1884. — V Ajdovščini, posestvo Andreja Cibej iz Dol.-Otelca, cena gld. 500, 19. novembra in 20. decembra. — V Gorici, posestvo Tereze Godina roj. Candutti, cena gld. 7500, 20. oktobra, 23. novembra 1883 in 7. januarja 1884. — V Sežani, posestvo Mahničič iz Račice, cena gld. 1000, 23. oktobra, 24. novembra in 22. decembra. — V Sežani, posestvo Antona Cebobin vulgo Frank iz Rodika, cena gld. 630, 6. novembra, 6. decembra 1883 in 7. januarja 1884. — V Sežani, posestvo Andreja in Ursule Race iz Podgrada, cena gld. 852, 13. novembra, 13. decembra 1883 in 11. januarja 1884. — V Kopru, posestvo Ivana Korščak iz Riemanj, cena gld. 331, 29. oktobra, 56. novembra in 21. decembra.

Letalica uredništva: Gosp. F. S. v Divači. Nismo prejeli nobenega enacega dopisa ne od Vas, ne od drugih. — Kder gre za pravično stvar, pri nas ne veljajo obziri, to bi morali uže znati.

Letalica upravnštva: L. Kr.—c, pripr. v Kopru. Gledé Vaše listnice, v kateri ste nas hudo — hudo pokarali, Vam polagam na srce: »Juvenis decor sunt: modestia et urbanitas.«

Gosp. naročnikom, kateri najdejo te dni v časniku rudeče tiskane lističe, priporočamo, naj jih dobro ogledajo.

Tržno poročilo.

Kava. — Vsled jako ugodnih poročil iz Amerike je tukaj kupčija jako živahna in so cene celo še višje postale. Prodalo se je te dni 10.000 vreč Rio po 45½, do 66 gld., 2600 vreč Santos po 58 do 67 gld., Java velja 75 do 85 gld., Portorico 95 do 115 gld., Ceylon plant. 98 do 141 gld.

Sladkor. — Malo prašanja, vsled tega pa se denes dobi sladkor v vrečah po 23½, do 30½, gld.

Sadije. — Še precej dobra kupčija, cene trdne. Pomeranče, limoni 4 do 10 gld., mandlji 100 do 110 gld., rožiči 5½, do 6½, gld., fige v vencih 14 do 18 gld., opaša 17 do 22 gld., cvebe navadne 14 do 17 gld., Elemé 21 do 25 gold., Sultanina 22 do 40 gld.

Olje. — Neugodna poročila o letini oljke upljuje, da so cene vedno trdnješe. Namizno 70 do 86 gld., jedilno 40 do 44 gold.

Petrolije. — Ker je malo blaga, je cena vedno viša; denes stane uže 11½, goldinarjev.

Domati pridelki. — Fižol rudeči 11 gold., bohinec 12 gold., koks 13 gold. — Maslo 94 do 100 gold.

Lis. — cene trdne, s tendenco, da boljše postanejo.

Seno. — dobro konjsko 1 gld. 10 kr. do 1 gld. 50 kr.

Borsno poročilo.

Tendenca mlahova, kurzi držav nih papirjev še precej trdni in stalni.

Dunajska borza

dne 19. oktobra.

Šnotni drž. dolg v bankovcih 78 gld. 50 kr. Enotni drž. dolg v srebru 79 » 05 » Zlata renta 99 » 30 » 5% avst. renta 92 » 90 » Delnice narodne banke 838 » — » Kreditne delnice 283 » 30 » London 10 lir sterlin 120 » 05 » Napoleon 9 » 52½ » C. kr. cekini 5 » 70 » 100 državnih mark 58 » 80 »

Nova tiskarna

Via Torrente, št. 2. v Trstu.

100 vizitnic od 50 do 70 soldov, 1000 kuvertov za trgovska pisma v različnih barvah z firmo po naročilu gld. 2.70.

Vincencij Hmeljak,

mehanikar

Corsia Giulia 666.

Odlikovan na tržaške razstavi leta 1882.

izdeluje ročne mlince za vsakovrstno žito po najnižji ceni, namreč o 163 do 180 gld.

Za spomin največjega slovanskega romanopisca ponujamo sl. občinstvu prevod Turgenjevega romana

Rudin

obsega 180 strani v malej osmrki le za 20 soldov. Naroča se v Nuova Tipografia — Nova tiskarna, v Trstu, Via Torrente št. 2.

Nova prodajalnica zeleznine in kinkalij

«Al Vomero Verde»

(na lesnem trgu) Piazza delle legna 2. pod palačo Tonello

Lastnik prodajalnice ponuja slavnemu občinstvu raznovrstno kuhinjske opreme in raznovrstne orodja za rokodelce in poljedelce. Predmeti za konjake vprego itd., vse po najnižji ceni.

Sé spoštovanjem

M. Vlainich.

Portlandski in Romanski CEMENT

najboljše vrste i po zmer-
nih cenah

renomirane tovarne v Trbovljah (Trifail).

Zastop in zaloga pri

Schnabl & C.
Via Carinska 19. 12-8

Zaloga cevi, poljedelskih strojev, se-
salk (pump) mašinsko olje, jermene itd.

Alojzij Mayer-jeva

trgovina piva v stekle-
nicah v Ljubljani

priporoča izvrstno ex-
portno marcno pivo iz
pivovarne bratov Ko-
zler-jev v zabojih po 25
in 50 steklenic.

Garantira se šest mesečna obstojnost
tega piva. 24-6

Peter Podgornik,

zaloga vsakovrstnih žebelj, pod-
kov itd. v Sežani

priporoča se vsem trgovcem v
mestih in na deželi za mnogo
brojne naročbe ter obljublja naj-
boljšo postrežbo z blagom prve
vrste in po najnižih cenah. Na
zahtevanje pošlje cenike. 6-6

Nič več kašlja

10-2 Prvi čaj

napravljen po lekarničarju

G. B. Rovis, v Trstu, Corso 47

ozdravi vsak kašelj, še tako trdovraten, kakor to spričujejo mnoga naročila, spričevala in zahvale, ki dohajajo od vseh strani in pa uspehi prvih tuk. zdravnikov

Ta čaj je sestavljen iz samih rastlin in čist kri, ima dober okus in velja en zavoj za 8 dni 60 soldov.

Omenjena lekarna izdeluje tudi pille za prestenje života in proti madroni iz soka neke posebne rastline, katerih uspeh je velik, posebno pri zaprtjem truplu, želodčnih boleznih itd. in se lahko uživa o vsakem času brez obzira na dijetlo. Ena škatlija velja 30 soldov.

Plaster in tudi tinktura proti kurjlm očesom in debelejši koži — cena 3 plaštrov za kurja očesa 20 soldov. — Ena steklenica tinkture 40 soldov.

Edina zaloga v Trstu v lekarni Rovis, v Gorici v lekarnah Cristofaletti in Pontoni, in v Ajdovščini v lekarni Guglielmo.

V tej lekarni govori se tudi slovenski.



8-5
pokretni troški 50%, nižji kakor pri vsakem drugem gonilnem stroju, pod
garancijo. — Patentiran v vseh deželah. Prednosti: — Ni treba po-
sebnega kurjača, ne pušča para, ne napravi nobene grampe, ni treba
koncesij po gosposkah, ni treba podlage, ali posebnega dimnika. —
Nizka cena, mirni pokret, čisto navadna konstrukcija i. t. d.

C. k. priv. tovarna strojev

lastnik

H. C. Hoffmeister,

Dunaj, Meidling, Hauptstr. 11.

Spričala in svedočanstva gledé poskušnje zavornice (bremze) od
gospoda vladnega svetovalca profesorja J. Radinger-ja in referenc o
izvršenih delih, nadalje načrte s popisom brezplačno in frankirano.

Priznana nepokvarjena, izvrstne

VOŠČENE SVEČE

izdelujejo 11-1

P. & R. Seemann v Ljubljani.

Gospodu Gabrijelu Piccoli,

lekarnu

v Ljubljani.



Veliko let ozdrav-
ljam razne bolezni
edino le z Vašo

«Francova
esenca» in to z naj-
boljšim uspehom.
Prosim vas še za
12 steklenic.
Trst, meseca sep-
tembra 1883.

Dr. Pardo,

praktičen zdravnik.

Vaša «Francova esenca» oprostila me
je izvrstno in popolnoma hude nad dve leti
trajajoče bolezni. Izrekam Vam kakor iz-
umniku tega zdravila svojo najtoplejšo
zahvalo.

Rakovac na Hrvaškem blizu Karlovca.

Ivan Pušč.

Podpisani potrdim, da je «Francova
esenca» gosp. Gabrijela Piccoli moje žup-
niane od marsikake bolezni temeljito ozdra-
vila, se je ljudje z najboljšim uspehom po-
služujejo.

Fianona v Istriji meseca oktobra 1883.
Anton Vlasič, župnik-kanonik.

Prosim Vas zopet za 24 steklenic vaše
«Francove esence», ki je za bolezni v že-
lodecu bolje od vsacega drugega zdravila.
Tudi naš tovarniški zdravnik jo priporoča.

A. Augusthaler,

montér v tovarni za stroje g. Körösi

v Gradci.

«Francova esenca» je pomagala uže
tisočerim ljudem, kakor je razvidno iz za-
hvalnih pism, ki jih izdelovalec dobiva.
Ta esenca ozdravi bolezn i v želodecu in tre-
buhu, krč, božjast, trebušno in prebajalno
mrzlico, zabasanje, hemorojide, zlatenico
itd., ki so vse nevarne, ako se o pravem
času ne ozdravi. Sklenica velja 10 kr.

16-1

Čuda obrtnosti.

Le 4 gld. 50 kr.

s c. k. patentom previdena
ura z nihalom

z nabijalom in kazalom dne-
(vov datuma)

iz najčistejšega, poliranega orehovga lesa, lepo
korničirana z nihalom in bronovimi uteži.

Razun teh prednosti ima ta ura nepre-
plačljivo lastnost, da se v noči
nje c. k. patentirano kazališče sveti

v najlepšem, vijoličnem, čarobno lepem sijaju
in se za intenzivno svetilno moč

jamči 10 let

Ta zbog nje prednosti jako ugodna ura,
je prepotrebna vsakemu, posebno zato, ker
naznanja tudi dneve, in sicer je nad kazališčem
ure drugo kazališče, na katerem so v rdečej
barvi dnevi od 1 do 31, katere dneve vsak
dan kaže poseben kazalec, katerega pomika
sam mehanizem ure naprej.

Stotine in stotine odjemalcem, kateri so
videli in kupili to uro, so bili kar očarani za-
rad še nepoznane.

neverjetno nizke cene.

Mi smatramo si v dolžnost, da čitatelje
opozorimo na to, da od kar so poznane ure,
še nikoli ni bilo kaj enacega, praktičnega ce-
nega in morda se kaj takega tudi v 100 letih
zopet ne nameri.

Svarilo.

Vsaaka moja ura ima na kazališču pozlačen
napis «Patent».

Naročbe, katere se izvršujejo le s povzet-
jem, ali pa proti pošiljavi denara z naročbo,
naj se pošiljajo na adresu:

3-1 Patent-Pendel-Uhren-Fabriks-Depot

SCHAPIRER.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

Hoffmeisterov

parni pokretac

8-5
pokretni troški 50%, nižji kakor pri vsakem drugem gonilnem stroju, pod
garancijo. — Patentiran v vseh deželah. Prednosti: — Ni treba po-
sebnega kurjača, ne pušča para, ne napravi nobene grampe, ni treba
koncesij po gosposkah, ni treba podlage, ali posebnega dimnika. —
Nizka cena, mirni pokret, čisto navadna konstrukcija i. t. d.

C. k. priv. tovarna strojev

lastnik

H. C. Hoffmeister,

Dunaj, Meidling, Hauptstr. 11.

Spričala in svedočanstva gledé poskušnje zavornice (bremze) od
gospoda vladnega svetovalca profesorja J. Radinger-ja in referenc o
izvršenih delih, nadalje načrte s popisom brezplačno in frankirano.